

**Lesnická
a dřevařská
fakulta**

**OBCHOD S DŘÍVÍM A
DŘEVAŘSKÝMI VÝROBKY**

Projekt FRVŠ 3187/2011/F5/b

Právní základy obchodování

přednáška č. 3

Mendelova
univerzita
v Brně

Ing. Dalibor Šafařík, Ph.D.

Dr. JUDr. Ing. Martin Flora

Ústav lesnické a dřevařské ekonomiky a politiky

Ústavní zákony, ze kterých svobodné obchodování vychází

- Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky
- Zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod. Zde je zakotveno právo každého občana podnikat a provozovat jinou hospodářskou činnost a také vlastnit majetek.

Kodexy

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (též nový občanský zákoník NOZ)
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník v platném znění
 - Hlava 6 – Trestné činy hospodářské
 - § 240 – 247 Trestné činy daňové, poplatkové a devizové
 - § 248 – 267 Trestné činy proti závazným pravidlům tržní ekonomiky a oběhu zboží ve styku s cizinou
- Zákon č. 90/2012 Sb., zákon o obchodních korporacích v platném znění (ZoK)
- Zákon č. 182/2006 Sb., o úpadu a jeho řešení (insolvenční zákon) v platném znění

Obchodní právo – stav do 31. 12. 2013

- **Úprava majetkoprávního postavení podnikatelů a majetkoprávních vztahů mezi nimi, popř. i některé veřejnoprávní vztahy mezi podnikateli a státem, při výkonu podnikatelské činnosti.**
- Základním legislativním předpisem v obchodním právu byl zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Majetková práva – stav po 1. 1. 2014

- **ABSOLUTNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA – ČÁST TŘETÍ**
Občanského zákoníku

Absolutní majetková práva jsou účinná a působí vůči každému, pokud zákon nestanoví něco jiného. Týkají se:

- Držby
- Vlastnictví
- Spoluvlastnictví
- Stavby
- Věcných břemen
- Zástavního práva
- Správy cizího majetku
- Svěřenských fondů
- Dědického práva
- Závěti

Relativní majetková práva – stav po 1. 1. 2014

- Oblast relativních majetkových práv upravuje **část čtvrtá** zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník v platném znění (NOZ).
- **Relativní majetková práva** jsou práva spojená se vznikem závazků.
- Závazek vzniká zejména ze smlouvy (§ 1723 NOZ).
- *„Smlouvou projevují strany vůli zřídit mezi sebou závazek a řídit se obsahem smlouvy.“*
(§ 1724 NOZ)

Relativní majetková práva se mimo jiné týkají:

- Vzniku závazků a jejich obsahu
- Smluv
- Společných dluhů a pohledávek
- Změn závazků (změna v osobě věřitele, změna v osobě dlužníka, postoupení smlouvy)
- Zániku závazků (splnění, jiných způsobů zániku, zajištění dluhu, utvrzení dluhu)
- Závazků z právních jednání (darování, koupě, směna, přenechání, nájem, pacht, licence, zápůjčka, úvěr)
- Schovacích vztahů (např. skladování)
- Smluv příkazního typu
- Díla
- Kontrolní činnosti
- Závazkům ze smluv o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu

Závazkové vztahy vyplývající ze smluv

Hlava I, díl 2 NOZ v platném znění

- Smlouva je uzavřena, jakmile si strany ujednaly její obsah. V mezích právního řádu je stranám ponecháno na vůli svobodně si smlouvu ujednat a určit její obsah.
- Z návrhu na uzavření smlouvy musí být zřejmý **úmysl uzavřít určitou smlouvu** s osobou , vůči níž **činí nabídku**.
- Právní jednání směřující k uzavření smlouvy se nazývá **nabídkou**.

Zrušení, odvolání a přijetí nabídky

- I. Nabídku lze **zrušit** pokud projev zrušení dojde druhé straně před doručením nabídky nebo alespoň současně s ním.
- II. Pro **odvolatelnost** nabídky je důležitý stav, lhůta a zamítnutí.
- III. Osoba, které je nabídka určena, **přijme nabídku** pokud projeví vůči navrhovateli souhlas. Mlčení nebo nečinnost nejsou projevem souhlasu. Pokud jsou projeveny dodatky, výhrady nebo změny, jedná se o odmítnutí původní nabídky a tedy o nabídku novou.

Obsah smlouvy – oddíl 3 NOZ; obecné náležitosti

- Smluvní strany mohou uzavřít i takovou smlouvu, která není zvláště jako typ smlouvy upravena.
- Určení třetí osoby, pokud je jako náležitost smlouvy ujednána.
- Část smlouvy lze určit odkazem na obchodní podmínky, které navrhovatel připojí k nabídce nebo které jsou stranám známy.
- Uzavření smlouvy s větším počtem osob v běžném obchodním styku, zavazující dlouhodobě k opětovnému plnění
- Použití doložky upravené v užívaných vykládacích pravidlech (např. INCOTERMS)

Forma smlouvy

§ 1756 Není-li smlouva uzavřena slovy, musí být z okolností zřejmá vůle stran ujednat její náležitosti; přitom se přihlédne nejen k chování stran, ale i k vydaným ceníkům, veřejným nabídkám a jiným dokladům.

§ 1757 Po uzavření smlouvy mezi stranami v jiné formě než písemné je stranám ponecháno na vůli, zda si obsah smlouvy v písemné formě potvrdí.

§ 1758 Dohodnou-li se strany, že pro uzavření užijí určitou formu, má se za to, že nechtějí být vázány, nebude-li tato forma dodržena.

Koupě movité věci § 2085 - 2127

Povinnosti prodávajícího

- a) Prodávající kupujícímu odevzdá věc, jakož i doklady, které se k věci vztahují, a umožní kupujícímu nabýt vlastnického práva k věci v souladu se smlouvou.
- b) Prodávající splní povinnost odevzdáním věci kupujícímu v místě plnění a včas mu to oznámí.
- c) Má-li prodávající věc odeslat, odevzdá věc kupujícímu předáním prvním dopravci k přepravě a umožní kupujícímu uplatnit práva z přepravní smlouvy vůči dopravci.
- d) Doba, v níž má prodávající plnit, běží ode dne účinnosti smlouvy.
- e) Dodá-li prodávající větší množství věcí, než bylo ujednáno, je kupní smlouva uzavřena i na přebytečné množství, ledaže je kupující bez zbytečného odkladu odmítl.

Koupě movité věci § 2085 - 2127

Povinnosti kupujícího

- a) **Kupující zaplatí kupní cenu a věc převezme.**
- b) Kupující nemusí kupní cenu zaplatit, dokud nemá možnost si věc prohlédnout. To neplatí, byl-li ujednán takový způsob předání věci, který možnost prohlídky vylučuje.
- c) Při určení ceny podle hmotnosti se má za to, že rozhoduje čistá hmotnost předmětu koupě.
- d) Je-li kupující v prodlení s převzetím věci nebo s placením kupní ceny, uschová prodávající věc, může-li s ní nakládat, pro kupujícího způsobem přiměřeným okolnostem.
- e) Uschovaná věc může být zadržena, dokud nejsou druhou stranou uhrazeny účelně vynaložené náklady spojené s uchováním věci.

Doložky INCOTERMS – výťah

- **EXW – ze závodu** Prodávající nese náklady a nebezpečí do doby, kdy je zboží dáno kupujícímu k dispozici, od té doby je nese kupující. Prodávající zajišťuj možnost kupujícího zboží převzít.
- **FCA – vyplaceně dopravci v ujednaném místě** Prodávající nese náklady a nebezpečí do předání zboží určenému dopravci v určeném místě, od okamžiku dodání nese náklady a nebezpečí kupující.
- **CPT – dopravné placeno do ujednaného místa určení** Prodávající zajišťuje přepravu zboží, nese náklady na přepravu do sjednaného místa určení, nebezpečí na zboží přechází předáním zboží prvému dopravci.
- **CIP – dopravné a pojištění do ujednaného místa určení** Od předchozí doložky se liší jen tím, že prodávající zajišťuje též pojištění zboží.

Doložky INCOTERMS – výťah

- **DAF – s dodáním na hranici v ujednaném místě**
Prodávající nese náklady do dodání zboží do sjednaného místa na hranici, k dodání a přechodu nebezpečí dochází v tomto sjednaném místě.
- **DDU – s dodáním do ujednaného místa určení, clo neplaceno**
K dodání dochází, když je zboží dáno k dispozici kupujícímu v ujednaném místě určení včetně jeho vykládky a po provedení celních formalit. Dodáním přechází na kupujícího nebezpečí a náklady na zboží. Clo samo platí kupující.

Těchto doložek používaných v praxi mezinárodního obchodu a vymezujících místa a způsoby dodání zboží je celkem 13. Výše uvedení jsou nejčastěji používány.

Mezinárodní vývozní případ

A. Přípravné práce související s vývozní operací

- Důvody k zahájení případných prací u dovozce
- Shromažďování podkladů
- Průzkum trhu a výběr smluvní strany
- Volba dopravní cesty a dopravního prostředku
- Akvizice

B. Sjednání vývozního obchodního případu

- Návrh kupní smlouvy
- Úvěrové pojištění
- Kalkulace prodejní ceny
- Tendrové řízení

C. Realizace vývozního obchodního případu

D. Uzavření vývozního obchodního případu

Otázky

1. Uveďte hlavní legislativní předpisy upravující obchodování v ČR.
2. Charakterizujte hlavní druhy majetkových práv.
3. Jaké jsou podstatné náležitosti kupní smlouvy movité věci?
4. Co upravují doložky INCOTERMS?
Charakterizujte nejčastěji používané
5. Popište postup realizace mezinárodního dovozního a vývozního obchodního případu.